

Svar på skriftligt spörsmål SSS 1024/2020 rd

Svar på skriftligt spörsmål om svindlerier i anknytning till asylprocesser

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 1024/2020 rd undertecknat av riksdagsledamot Olli Immonen /saf:

Hur ämnar regeringen säkerställa att svindlerier i anknytning till asylprocessen inte i fortsättningen påverkar den invandringspolitik som Finland utövar, såsom återsändningar av asylsökande,

vilka åtgärder ämnar regeringen vidta för att asylsvindlerier ska identifieras bättre i fortsättningen, och

hur vanliga är olika typer av svindlerier i asylsökningprocesser, och är det fråga om ett omfattande fenomen?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Det nationella asylförfarandet ingår i det gemensamma europeiska asylsystemet och bör uppfylla vissa grundläggande krav. Både Migrationsverkets asylbeslut och domstolarnas beslut grundas på objektiva överväganden, i vilka varje enskild persons individuella situation, principerna för flyktingrätt och den vid tidpunkten för avgörandet aktuella landinformationen beaktas.

Syftet med asylförfarandet är att utifrån all tillgänglig information utreda om den sökande riskerar död, tortyr, förföljelse eller annan inhuman behandling i sitt hemland och om hen av denna anledning har rätt till internationellt skydd. Migrationsverket utreder varje ansökan individuellt och bedömer trovärdigheten av den sökandes utsaga och bevisen som framförts till stöd för den. Alla väsentliga faktorer som gäller ansökan bedöms tillsammans med den sökande, varvid även den sökande är skyldig att utreda sina egna förhållanden och erfarenheter. Bevisbördan har således fördelats mellan den asylsökande och myndigheten.

Bedömningen av en asylansökan grundar sig huvudsakligen på muntlig bevisning och tillgänglig landsinformation och det kan inte förutsättas att asylsökande visar upp skriftliga bevis för att få skydd. Utsagans trovärdighet utreds främst genom att höra den sökande och undersöka landsinformationen. Vid bedömningen av trovärdighet ska det dessutom beaktas att myndigheter inte får inhämta information på ett sådant sätt att aktörer som utövar förföljelse eller orsakar allvarlig skada får kännedom om ärendet och att säkerheten för personen i fråga eller för dennes närstående äventyras. Detta gäller bland annat kontroll av inhämtad information av myndigheterna i den sökandes hemland. Asylmyndigheternas yrkeskompetens framhävs då trovärdigheten av den sökandes utsaga bedöms och den upprätthålls genom regelbundna utbildningar om bland annat förfarandet

av asylsamtal och bedömningen av bevis. Enligt en av de grundläggande principerna i asylsystemet, den så kallade benefit of the doubt-principen, avgörs ärenden i oklara fall alltid till förmån för sökanden, om det inte är möjligt att dra avgörande slutsatser om sanningsenligheten i något enskilt påstående och det inte finns något konkret skäl att misstänka den sökandes allmänna trovärdighet. Principen har även skrivits in i 98 § 3 mom. i utlänningslagen. Avsikten med principen är att eliminera risken för att en person i behov av asyl i ett oklart fall skulle återsändas till sitt hemland, där hen är i risk för förföljelse.

Om den sökande som stöd för sin utsaga har kunnat leverera skriftliga bevis, kan Migrationsverket be om ett utlåtande från Centralkriminalpolisens kriminaltekniska laboratorium om vissa handlingars tekniska tillförlitlighet. I samband med asylärendet kan för Migrationsverket visas upp kopior eller fotografier av handlingar, men utifrån dessa kan originalhandlingens äkthet inte avgöras. Utöver den tekniska äkthetsundersökningen kan man bland annat utifrån landsinformation bedöma tillförlitligheten i beviljandeprocessen för handlingen, och dessutom om handlingen kunnat erhållas på det sätt som uppgetts. Handlingens tillförlitlighet kan kontrolleras även med Gränsbevakningsväsendet eller utrikesministeriet. Migrationsverket lämnar en begäran om utredning till polisen om alla upptäckta förfalskningar.

Syftet med asylsystemet är att tillhandahålla skydd för dem som är i risk för förföljelse eller allvarlig skada. Precis som i alla andra system finns även i detta system sökande, vars avsikt är att missbruka systemet. Fall av missbruk statistikförs dock inte systematiskt, och därför är det inte möjligt att meddela en exakt uppskattning om deras antal. Fall av missbruk framkommer tidvis vid behandlingen av asylärenden och målet är att identifiera dem med olika metoder. I vissa fall uppdagas missbruket vid undersökningen av ansökan och då inverkar detta ofta den sökande ogynnsamt, och leder eventuellt till att ett negativt beslut fattas om asylansökan samt i en del fall även till att en begäran om brottsutredning lämnas till polisen.

Det beslut (nr 25244/18) om Finland som Europeiska domstolen (Europadomstolen) meddelade den 14 november 2019 var den första och enda av sitt slag för Finland. Genast efter att avgörandet ville myndigheterna säkerställa att eventuella motsvarande fall har identifierats och att det bland dem som väntade på avlägsnande ur landet inte fanns sökande för vilka det fanns skäl att misstänka att det finns en risk för att kränka förbudet mot återsändande. Således beslöt Migrationsverket att kontrollera sina lagakraftvunna asylbeslut, där den sökande väntade på att bli avlägsnad från landet och polisen beslöt att avbryta återsändningar fram till att läget i Irak hade utretts. Åtgärderna var motiverade för att ge den arbetsro som krävdes för att utreda situationen. Av de beslut som Migrationsverket kontrollerade hade 309 (97 %) handlagts på det sätt som förutsätts i Europadomstolens beslut. I tio (3 %) av verkets asylbeslut uppdagades betydande brister. Migrationsverket uppmanade dessa tio asylsökande att lämna en ny asylansökan och utredde ansökningarna på nytt.

Efter att nya uppgifter om ärendet erhållits lämnade Finland den 6 september 2020 till Europadomstolen enligt regel 80 i domstolens arbetsordning en begäran att kontrollera den dom som domstolen meddelat. Redan i sitt svaromål till Europadomstolen konstaterade Finlands regering att myndigheterna i Finland inte hade de ursprungliga handlingar som den klagande lämnat till Europadomstolen till sitt förfogande, och att den ursprungliga dödsattesten inte heller lämnats till Europadomstolen. Därmed hade det inte varit möjligt för myndigheterna i Finland att bekräfta

handlingarnas korrekthet och den klagandes påstående om sin faders död. Europadomstolen ansåg dock att kopiorna och översättningarna av dödsattesten tillsammans med kopiorna och översättningarna av polisrapporten som lämnats till domstolen var tillräckliga bevis i målet. Finlands begäran om att kontrollera domen behandlas för närvarande i Europadomstolen. Den gottgörelse som fastställts i domen har inte betalats.

Helsingfors 11.2.2021

Inrikesminister Maria Ohisalo